

240

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

z dnia 20 sierpnia 1965 r.

w sprawie wykazu stanowisk i kwalifikacji osób obsługujących urządzenia energetyczne.

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 32, poz. 150) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie określa wykaz stanowisk i kwalifikacje osób obsługujących urządzenia energetyczne w społecznych przedsiębiorstwach (zakładach) przemysłowych i usługowych, zwanych dalej zakładami, oraz tryb i zasady stwierdzania tych kwalifikacji.

§ 2. Przepisy rozporządzenia dotyczą urządzeń energetycznych, wymienionych w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 1963 r. w sprawie określenia rodzajów urządzeń energetycznych objętych przepisami ustawy o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 3, poz. 16).

§ 3. 1. Osobami obsługującymi urządzenia energetyczne, zwanymi dalej osobami obsługi, są pracownicy zakładów, którym w ramach ich czynności służbowych powierza się bezpośrednio prowadzenie eksploatacji (obsługi) jednego urządzenia energetycznego lub grupy takich urządzeń.

2. Wykaz stanowisk osób obsługi, do których mają zastosowanie przepisy rozporządzenia, z podziałem urządzeń energetycznych na odpowiednie grupy, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. W oparciu o wykaz określony w § 3 kierownicy zakładów sporządzają w terminie trzymiesięcznym od dnia wejścia w życie rozporządzenia zakładowe wykazy stanowisk pracy, na których mogą być zatrudniane tylko osoby odpowiadające przepisom rozporządzenia.

2. Wykazy, o których mowa w ust. 1, powinny być bieżąco uzupełniane w miarę potrzeb oraz na żądanie właściwego terenowo okręgowego inspektoratu gospodarki paliwowo-energetycznej.

Rozdział 2.

Kwalifikacje osób obsługi.

§ 5. Obsługę urządzeń energetycznych może prowadzić tylko osoba, która posiada ustalone w rozporządzeniu kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń energetycznych odpowiedniej grupy i otrzymała zaświadczenie kwalifikacyjne.

§ 6. W zakresie wykształcenia i stażu pracy zawodowej ustala się dla osób obsługi następujące minimalne wymagania:

- 1) świadectwo robotnika wykwalifikowanego w odpowiednim zawodzie oraz odbycie co najmniej sześciomiesięcznej praktyki pod kierunkiem doświadczonego pracownika przy prowadzeniu eksploatacji urządzenia energetycznego odpowiedniej grupy albo

- 2) ukończenie odpowiedniej zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnej, odbycie wymaganego wstępnego stażu pracy, a ponadto odbycie co najmniej trzymiesięcznej praktyki pod kierunkiem doświadczonego pracownika przy prowadzeniu eksploatacji urządzenia energetycznego odpowiedniej grupy, albo

- 3) ukończenie odpowiedniej średniej szkoły zawodowej, odbycie wymaganego wstępnego stażu pracy, a ponadto odbycie co najmniej jednomiesięcznej praktyki pod kierunkiem doświadczonego pracownika przy prowadzeniu eksploatacji urządzenia energetycznego odpowiedniej grupy.

Rozdział 3.

Stwierdzanie kwalifikacji.

§ 7. 1. Osoba ubiegająca się o sprawdzenie kwalifikacji występuje z wnioskiem do kierownika zakładu, w którym jest lub ma być zatrudniona, załączając odpowiednie dokumenty.

2. Kierownik zakładu, opierając się na przedstawionych dokumentach przesyła wniosek z dokumentami do odpowiedniej komisji egzaminacyjnej, zawiadamiając o tym zainteresowanego.

§ 8. 1. Program egzaminu obejmuje:

- 1) przepisy eksploatacji urządzeń energetycznych odpowiedniej grupy oraz użytkowania paliw i energii w tych urządzeniach z uwzględnieniem wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- 2) instrukcje eksploatacyjno-ruchowe,
- 3) zasady postępowania w razie awarii, pożaru lub innego zagrożenia bezpieczeństwa obsługi i otoczenia oraz zasady udzielania pierwszej pomocy.

2. Szczegółowy zakres egzaminu komisja egzaminacyjna powinna podać do wiadomości osobom zainteresowanym co najmniej 30 dni przed terminem egzaminu.

§ 9. 1. Do przeprowadzenia egzaminów powołane są komisje egzaminacyjne.

2. Komisje egzaminacyjne powołują kierownicy zakładów.

3. Kierownik jednostki nadrzędnej może powołać wspólne komisje egzaminacyjne dla kilku podległych zakładów, ustalając właściwość komisji egzaminacyjnych dla zakładów, dla których nie jest celowe powoływanie odrębnych komisji egzaminacyjnych.

4. Dla osób obsługi urządzeń elektroenergetycznych (poz. 6 i 7 wykazu stanowisk osób obsługi urządzeń energetycznych, stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia) komisje egzaminacyjne powołuje Państwowy Inspektorat Gospodarki Paliwowo-Energetycznej, który może powierzyć organizowanie tych komisji innym jednostkom organizacyjnym lub organom właściwych stowarzyszeń naukowo-technicznych.

§ 10. 1. Do składu komisji egzaminacyjnych powołuje się osoby sprawujące kierownictwo i dozór nad eksploatacją urządzeń energetycznych oraz inne osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje w zakresie wykształcenia i stażu pracy zawodowej.

2. Do składu komisji egzaminacyjnych powinni być w szczególności powoływani pracownicy jednostek nadrzędnych nad zakładami, przedstawiciele stowarzyszeń naukowo-technicznych, zarządów okręgów właściwych branżowo związków zawodowych i inspektorzy pracy.

§ 11. 1. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzaminy w zespołach egzaminacyjnych złożonych co najmniej z 4 osób.

2. W skład zespołu wchodzi:

- 1) przewodniczący zespołu, wyznaczony przez przewodniczącego komisji,
- 2) co najmniej dwóch członków-egzaminatorów z wykształceniem technicznym tak dobranym, aby skład zespołu odpowiadał zakresowi specjalności i zapewniał właściwy przebieg egzaminu,
- 3) jeden członek-egzaminator z wykształceniem prawniczym.

3. Egzamin jest ustny.

4. O wyniku egzaminu decyduje zespół egzaminacyjny większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Ocenę wyniku egzaminu ustala się jako zadowalający lub niezadowalający.

5. Z przebiegu egzaminu komisja sporządza protokół i przekazuje go kierownikowi jednostki, przy której komisja działa.

6. W razie niezadowalającego wyniku egzaminu przewodniczący komisji podaje egzaminowanemu termin, po którego upływie może on poddać się ponownie egzaminowi. Termin ten nie może być krótszy od trzech miesięcy.

7. Na podstawie protokołu komisji egzaminacyjnej kierownik jednostki, przy której komisja działa, wystawia zaświadczenie kwalifikacyjne według wzoru, stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 12. Wydane w wyniku egzaminu zaświadczenia kwalifikacyjne zachowują ważność w zakresie obsługi urządzeń energetycznych tej samej grupy również w razie zmiany miejsca zatrudnienia osoby obsługi.

§ 13. Kierownicy zakładów mogą zwolnić od obowiązku złożenia egzaminu osoby, które złożyły z wynikiem zadowalającym egzamin przewidziany w rozporządzeniu Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 20 sierpnia 1965 r. w sprawie kwalifikacji osób sprawujących kierownictwo i dozór nad eksploatacją urządzeń energetycznych (Dz. U. Nr 38, poz. 238) lub w rozporządzeniu Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 20 sierpnia 1965 r. w sprawie kwalifikacji osób wykonujących usługi w zakresie konserwacji i naprawy urządzeń energetycznych (Dz. U. Nr 38, poz. 239).

§ 14. Sprawdzenie znajomości przepisów na podstawie egzaminu podlega powtórzeniu:

- 1) na wniosek kierownika zakładu lub kierownika jednostki nadrzędnej oraz na wniosek inspektora pracy lub właściwego terenowo okręgowego inspektoratu gospodarki paliwowo-energetycznej w razie stwierdzenia, że eksploatacja urządzeń energetycznych prowadzona jest niezgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 2) w razie przerwy w pracy na stanowisku osoby obsługi urządzeń energetycznych, jeżeli przerwa ta trwa dłużej niż 2 lata,
- 3) w zakresie stanowisk osób obsługi, o których mowa w poz. 6 i 7 wykazu stanowisk osób obsługi urządzeń energetycznych, stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia — okresowo co dwa lata, jeżeli przepisy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy nie stanowią inaczej.

Rozdział 4.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 15. Zachowują ważność zaświadczenia kwalifikacyjne wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie przepisów eksploatacji technicznej urządzeń elektrycznych w zakładach przemysłowych oraz przepisów eksploatacji elektrowni i sieci.

§ 16. Pracownicy zatrudnieni w dniu wejścia w życie rozporządzenia na stanowiskach osób obsługi urządzeń energetycznych, nie posiadający sprawdzonych kwalifikacji, obowiązani są uzyskać zaświadczenia kwalifikacyjne określone w rozporządzeniu w okresie jednego roku od dnia jego wejścia w życie.

§ 17. W wypadkach szczególnie uzasadnionych kierownik zakładu zatrudniającego pracownika, w porozumieniu z właściwym terenowo okręgowym inspektoratem gospodarki paliwowo-energetycznej, może zwolnić osobę posiadającą duże doświadczenie zawodowe oraz dobrze wypełniającą powierzone obowiązki od wymagań kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia i stażu pracy na czas nie ograniczony lub ograniczony terminem, w którym pracownik obowiązany jest uzupełnić wykształcenie.

§ 18. Rozporządzenie nie dotyczy osób zatrudnionych w zakładach objętych przepisami prawa górniczego.

§ 19. Jeśli branżowe przepisy szczególne (np. taryfikatory kwalifikacyjne) przewidują wyższe wymagania kwalifikacyjne w zakresie wykształcenia i stażu pracy zawodowej dla osób obsługi urządzeń energetycznych od określonych w rozporządzeniu, mają zastosowanie w tym zakresie postanowienia przepisów szczególnych.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Górnictwa i Energetyki: w. z. *K. Fabris*

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 20 sierpnia 1965 r. (poz. 240).

WYKAZ STANOWISK OSÓB OBSŁUGI URZĄDZEŃ ENERGETYCZNYCH

1. Palacz kotłów wodnych o temperaturze wody do 115°C lub parowych o nadciśnieniu do 0,7 kg/cm².

2. Palacz kotłów wodnych o temperaturze wody 115°C i powyżej oraz kotłów parowych płomienicowych, płomieni-

cowo-płomieniówkowych oraz typu La Monta z rusztem mechanicznym i nadciśnieniu do 10 kg/cm².

3. Palacz kotłów parowych wodnorurkowych z rusztem mechanicznym oraz typu La Monta z paleniskami na pył, olej opałowy lub gaz.

4. Palacz kotłów parowych wszystkich typów.

5. Osoby obsługi odbiorników pary i wody gorącej oraz sieci, z wyjątkiem turbin i silników.

6. Elektryk, elektroenergetyk, aparatury i inne osoby obsługi urządzeń elektroenergetycznych zasilających, rozdzielczych, sieciowych, napędowych i innych o napięciu do 1 kV włącznie.

7. Elektryk, elektroenergetyk, aparatury i inne osoby obsługi urządzeń elektroenergetycznych zasilających, rozdzielczych, sieciowych, napędowych i innych bez ograniczenia napięcia.

8. Nagrzewnicowy, garowy i gardzielowy wielkiego pieca.

9. Piecowy pieców elektrycznych, gazowych oraz na paliwa płynne i stałe (piecowy, tyglowy, wypalacz, suszarniczy, topiarz itp.).

10. Czadnicowy (generatorowy), piecowy pieców koksowniczych, wylewni.

11. Zbiornikowy, regulatorowy, odwadniaczowy, obchodowy, kontroler instalacji lub gazociągu, aparatury i inne osoby obsługi urządzeń i sieci gazowych o nadciśnieniu nominalnym do 4 kg/cm² włącznie.

12. Zbiornikowy, regulatorowy, odwadniaczowy, obchodowy, kontroler gazociągu, aparatury i inne osoby obsługi urządzeń i sieci gazowych, bez ograniczenia ciśnienia.

13. Maszynista turbiny, silnika i zespołu prądotwórczego.

14. Maszynista pomp.

15. Maszynista ssawy, wentylatora, dmuchawy, sprężarki, przetłoczniki.

16. Maszynista młyna.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 20 sierpnia 1965 r. (poz. 240).

Wzór

(Format A5)

(Nazwa jednostki powołującej komisję egzaminacyjną)

ZAŚWIADCZENIE KWALIFIKACYJNE Nr

Na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 20 sierpnia 1965 r. w sprawie wykazu stanowisk i kwalifikacji osób obsługujących urządzenia energetyczne (Dz. U. Nr 38, poz. 240), w oparciu o wynik egzaminu złożonego w dniu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez

(nazwa jednostki powołującej komisję)

(protokół nr) ze znajomości przepisów eksploatacji urządzeń energetycznych z uwzględnieniem wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego oraz innych przepisów związanych z ekonomiczną i racjonalną gospodarką paliwowo-energetyczną zaświadcza się, że

Obywatel

może prowadzić eksploatację urządzeń energetycznych w zakresie stanowisk:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

(wymienić rodzaje stanowisk oraz ewentualne uprawnienia lub ograniczenia)

Pieczęć okrągła

(podpis przewodniczącego komisji)

(podpis kierownika jednostki powołującej komisję egzaminacyjną)

(data i miejsce wystawienia)